

Fri som fuglen
Taternes Landsforening

ARBEID MED IMMATERIELL KULTURARV

§ 2. Formål

TL har som formål å styrke taternes stilling i samfunnet. Foreningen skal arbeide for å utvikle samarbeidet med offentlige myndigheter, samt å være bindeledd mellom taterne og statlige, fylkeskommunale og kommunale organer. TL har som mål å være representert i alle prosjekter innen forskning, dokumentasjon og formidling som omhandler taternes kultur.

TL skal:

- arbeide for medlemmenes beste, samt å samle taterne om felles sak.
- yte medlemmene veiledning og rettshjelp i saker som har oppstått som en følge av deres opphav.
- arbeide aktivt for å bevare og synliggjøre taternes kultur, historie, språk og kulturminner.
- skal arrangere kurs innenfor relevante emner.
- medvirke til at det kan opprettes lokalavdelinger som skal arbeide etter foreningens retningslinjer for å skape samhold og fremme medlemmenes sak.
- ha et kontor som skal fungere som sekretariat for foreningen og et opplysnings- og informasjonssenter overfor samfunnet.

The background is a solid green gradient. In the four corners, there are decorative white line art elements resembling electronic circuit boards or neural networks, with lines and small circles connecting them.

EKSEMPLER PÅ PROSJEKTER TATERNES
LANDSFORENING ER ENGASJERT I:

MUSIKKARVEN JULEKONSERTEN PÅ GLOMDALSMUSEET

- Taternes landsforening arrangerer i samarbeid med Glomdalsmuseet den årlige julekonserten med økonomisk støtte fra Stiftelsen romanifolkets/taternes kulturfond. Konserten viser den sterke forankringen Romanifolket/Taterne har til sin sang/musikk kultur.

HISTORIEN/MINNESTUND VED RIS KIRKE

- Taternes landsforening arrangerer minnestund ved *Skammens stein* på Ris kirke i Oslo. Her minnes vi de som led stor urett fra stat og kirke.

HISTORIEN/GAMMELMARTN

- Taternes landsforening arrangerer *Gammelmartn* og *tatera*, i samarbeid med Glomdalsmuseet. Arrangementet støttes også økonomisk av *Stiftelsen romanifolket/taternes kulturfond*.

HISTORIEN/LIV I STUENE

- Taternes landsforening deltar under Glomdalsmuseets «Liv i stuene» arrangement.
- Levendegjøring av den eldre tradisjonelle historien og synliggjøring av taternes plass i bygdesamfunnet.

VIDREREFØRING AV KULTUR/SKOLEPROSJEKTET

Bakgrunnen for prosjektet "Taterfolket fra barn til voksen" var at Taternes Landsforening var bekymret for at mange barn av tater/romanifolk ikke får god nok skolegang og at mange heller ikke fullfører 10-årig grunnskole. Prosjektet hadde derfor som hovedoppgave å bedre skoleforholdene for disse elevene.

Formålet:

- *Et skoletilbud som er tilpasset taterne i reiseperioden.*
- *At lærerne fikk kunnskap om taternes kultur og tradisjon.*

Samarbeidspartnere: TL bad om et samarbeid med Dronning Mauds Minne og Høgskolen i Sør-Trøndelag (HIST).

TL OG SPRÅKET ROMANI

Utgivelsen av boka *vandriane rakkrar* er en milepel. Boka er den første noensinne på romani, taternes eget språk.

Vandriane rakkrar bygger på heftet *taterne forteller* som kom ut i 2006. Historiene ble samlet inn av Anne Mari Larssen, førstelektor ved Dronning Mauds minne, i samarbeid med Anna Gustavsen. Boka skulle brukes i formidlingsarbeid for å øke kunnskapen om taterne hos fagpersoner, og barn/elever i barnehager og grunnskolen.

I *Vandriane rakkrar* er tekstene fra heftet oversatt fra bokmål/nynorsk til romanispråket. Romanispråket er ikke et skriftspråk i dag, så det er gjort et stort innsamlingsarbeid av Mariann Grønnerud og Anna Gustavsen for å få en fullstendig tekst på språket. Oversettelsen og redigeringa av romaniteksten har tatt flere år, og har vært et samarbeid mellom Anna Gustavsen, Mariann Grønnerud og professor i lingvistikk Rolf Theil. Håpet er at boka kan bidra til å løfte romanispråket både innad i egen kultur, og som et skritt i retning av et fullverdig skriftspråk.

HVA MÅ GJØRES?

Vi må nå ut til storsamfunnet med kunnskap om kulturen:

- Legge vekt på det taterne har bidratt med til den norske kulturen: musikk, håndverk, fortellertradisjon og varer som har vært viktige for landbruk.
- Anerkjennelse av håndverkskunnskap. Eksempel: blikkenslager, knivkunst mm.

HVORDAN KAN VI OPPNÅ MÅLENE?

- Tettere samarbeid med akademia. Dette vil gi en riktigere framstilling av kulturen i lærebøker og forskning.
- Anerkjennning av erfaringsbasert kunnskap.
- Øke grunnstøtteordningen til organisasjonene – i dag reduseres denne.
- Større engasjement av folket i prosjekter. Det baseres på dugnadsarbeid, men vi ønsker også lønnsmidler.

TATERNE OG FRAMTIDA

- TATERNE HAR VÆRT I NORGE SIDEN 1500-TALLET. VI HAR ALLE MULIGHETER FOR Å BEVARE KULTUREN VÅR, SELV OM TIDENE FORANDRER SEG.
- TATERNES LANDSFORENING ØNSKER Å BIDRA TIL AT VI FORTSETTER Å BEVARE OG UTVIKLE VÅR STOLTE OG STERKE KULTUR.